

Asia: VN/6450/2019

Esitys alueiden kehittämistä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevan lainsäädännön uudistamisesta

I Keskeiset ehdotukset

- **Kommentteja ja näkemyksiä lakiuudistuksen keskeisistä ehdotuksista**

Kaupungit on nostettava aluekehittämisen toteuttajaksi ja toimijoiksi.

Kunnat ja kaupungit on nostettava aluekehittämispäätöksen toteuttajiksi ja toimijoiksi. Tämä tulee varmistaa aluekehittämislain jatkovalmistelussa.

Suoraa vuorovaikutusta ja yhteistyötä ministeriöiden ja suurten kaupunkien kanssa on lisättävä:

- Aluekehittämisen tavoitteissa on huomioitava myös kestävä kasvu, ilmastonmuutoksen hillitseminen ja uusien työpaikkojen luominen. Nämä lisäykset aluekehittämisen tavoitteisiin tukevat myös alueiden uudistumisen neuvottelukunnan perustamista juuri työ- ja elinkeinoministeriöön.
- Alue- ja rakennepolitiikan neuvottelukunnan kokoonpanossa tulee olla merkittävä ja alueellisesti tasapainoinen maakuntien keskuskaupunkien edustus.
- Erityisohjelmien poistaminen aluekehittämispäätöksestä on järkevää, koska ohjelmia ei enää toteuteta. Aluekehittämispäätöksen sisältöön tulee kirjata pysyviksi toimenpiteiksi MAL-sopimukset ja innovaatioekosysteemisopimukset. Näin sopimusten toteutukseen ei tule keskeytyksiä, kuten kahdella edeltävällä kaudella, vaan niistä tulee jatkuvia kehittämisprosesseja.
- Nykyistä yleisempi säätäminen pitkän aikavälin strategisista linjauksista ja maakuntaohjelmista sekä luopuminen maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelmien laatimisesta nähdään kannatettavana, kunhan varmistetaan, että rakennerahastotoiminta pysyy alue- ja kaupunkilähtöisenä.

- Uutena aluekehittämisen toimintamallina ehdotetaan valtion ja maakuntien välisen säännöllisen vuorovaikutuksen menettelyn, aluekehittämiskeskustelujen, käyttöönottamista. Aluekehittämiskeskustelujen käyttöönotto valtion ja maakuntien välillä nähdään hyvänä toimenpiteenä. Aluekehittämisessä tulee lisätä ministeriöiden suoraa vuoropuhelua suurten kaupunkien kanssa ja luoda prosessi säännöllisten kehittämiskeskustelujen käymiselle suoraan myös suurimpien kaupunkien kanssa. Tämä menettely tulee kirjata aluekehittämispäätökseen. Näihin keskusteluihin kytkeytyvät hyvin mm. valtion ja suurten kaupunkien väliset ekosysteemisopimukset.
- Maakuntien liittojen ja ELY-keskusten toimivaltaan tai keskinäiseen työnjakoon välittävänä toimieliminä ei esitetä muutoksia. Esim. Business Finlandilla ei esityksen mukaan olisi enää roolia välittävänä toimielimenä. Onko esityksessä tältä osin otettu huomioon koronakriisitilanne sekä sen jälkihoito?
- Hallinnon ja hallinnollisen taakan keventäminen nähdään kannatettavana:
 - o Tarkastusten määrän vähentäminen ja yhden tarkastuksen periaatteen laajentaminen
 - o Jäsenvaltiolle kohdistettava mahdollisuus uuteen kevennettyyn menojen tarkastuksiin
- Hankehallinnon selkeyttäminen on erittäin kannatettavaa, kuten mm. tukipäätösten muuttamista koskevien säännösten selkeyttäminen ja muutosten tekemisen helpottaminen. Esimerkiksi hankesuunnitelmat tulee voida tehdä nykyistä kevyemmin ja selkeämmällä ohjeistuksella. ESR:ssa henkilötietojen seurannan muuttaminen tilastopohjaiseksi on myös kannatettavaa.
- Rakennerahasto-ohjelmien valmisteluun liittyen on palautettava ja sisällytettävä maakuntaliittojen vastuu alueellisten suunnitelmien valmistelusta yhteistyössä valtion viranomaisten, kuntien ja muiden ohjelman toteuttamiseen osallistuvien yhteisöjen kanssa.
- Digitaalisten palveluiden roolin vahvistaminen ja kokoaminen entistä kattavammin yhteen hallintoviranomaisen seurantajärjestelmään on kannatettavaa. Digitaalisten palveluiden toimivuuteen ja käytettävyyteen tulee lisäksi kiinnittää huomiota.
- Yritysten kasvu ja kansainvälistyminen tulee olla keskeinen periaate aluekehittämislaisissa.

II Lakiluonnos alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (Toimeenpanolaki)

- **Ovatko lain tarkoitus ja soveltamisalat selkeät? (1 ja 3 §)**

Lain tarkoitus ja soveltamisalat on sinällään 1 ja 3 § kuvattu selkeästi.

Aluekehittämisen vaikuttamisen yhteiskuntapolitiikan alueiksi on mainittu mm. elinkeinot ja työllisyys, hyvinvointi, osaaminen, kulttuuri, elinympäristö, saavutettavuus ja turvallisuus sekä kotouttaminen. Kaikissa näissä kuntien ja kaupunkien rooli on keskeinen, kuten § 1 ja 2 todetaan. Käytännössä kuitenkin aluekehityslain alaiset menettelyt nojaavat vahvasti siihen, että kuntien rooli

hoidetaan maakuntaliittojen kautta. Tämä ei ole aluekehitystyön käytännön toteutuksen kannalta riittävä menettely. Erityisesti maakuntien keskuskaupungeilla sekä suurilla yliopistokaupungeilla tulisi olla aluekehityslaissa selkeä oma rooli, joka olisi otettu huomioon aluekehityslaissa kokonaisuutena mm. seuraavin tavoin:

- Ministeriöiden ja kaupunkien väliset ekosysteemi- ja MAL sopimukset
- Ekosysteemisopimukset ja niihin liittyvät kansalliset osaamisverkostot
- Kaupunkien suora osallistuminen em. sopimusten tai vastaavien yhteistoiminnallisten menettelyiden suunnitteluun ja ohjaukseen erilaisissa neuvottelukunnissa ja johtoryhmissä

Kunnat ja kaupungit on nostettava aluekehittämispäätöksen toteuttajiksi ja toimijoiksi. Tämä tulee varmistaa aluekehittämislain jatkovalmistelussa. Suoraa vuorovaikutusta ja yhteistyötä ministeriöiden ja suurten kaupunkien välillä on lisättävä.

- **Ovatko alueiden kehittämisen tavoitteet selkeät ja kestävät pitkällä aikavälillä? (2 §)**

Yrityksillä on keskeinen rooli taloudellisessa kasvussa, työllistämisessä ja sitä kautta asukkaiden hyvinvoinnin edistäjänä. Tämän takia yritykset tulee näkyä yhtenä kohderyhmänä aluekehittämisen tavoitteissa.

Aluekehittämisen tavoitteissa on tärkeää huomioida myös yritysten kestävä kasvu, uusien työpaikkojen luominen sekä ilmastotavoitteiden ja digitaalisen muutoksen huomioiminen erityisesti kaupungeissa. Nämä lisäykset tukevat myös alueiden uudistumisen neuvottelukunnan perustamista juuri työ- ja elinkeinoministeriöön.

2 § 1. Vahvistetaan kasvua tukevaa elinkeinorakennetta ja taloudellista tasapainoa, kestävää alue- ja yhdyskuntarakennetta, digitaalista muutosta, ilmaston muutoksen ehkäisemistä sekä saavutettavuutta.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 1

-

- **Ovatko viranomaisten vastuut ja roolit selkeästi määritelty?**

Kunnat ja kaupungit on nostettava aluekehittämispäätöksen toteuttajiksi ja toimijoiksi. Tämä tulee varmistaa aluekehittämislain jatkovalmistelussa. Suoraa vuorovaikutusta ja yhteistyötä ministeriöiden ja suurten kaupunkien välillä on lisättävä.

8§ Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentin 5 - 8 kohdissa tarkoitetuista tehtävistä. Asetuksissa on kiinnitettävä erityishuomioita kaupunkien rooliin ja tehtäviin.

13§ Alueiden uudistumisen neuvottelukunnan osalta asetuksella on varmistettava kaupunkien rooli.

- **Saako 15 §:stä kokonaiskuvan maakuntien liittojen alueiden kehittämiseen liittyvistä tehtävistä?**

Maakuntien liittojen tehtävät tulevat esille. On kuitenkin riittämätöntä kuvata kuntien ja kaupunkien vastuuta aluekehittämisessä ainoastaan maakunnan liittojen kautta, joiden rooli on lähinnä maakunnallisten suunnitelmien kokoaminen ja rahoitus, muttei juurikaan roolia käytännön tekemisessä. Pykälän lopussa tulisi korostaa kaupunkien roolia tehtävän hoidossa, sisällyttäen myös kaupunkien suorat sopimukset valtion kanssa.

Sopimusmenettelyjä koskien aluekehityslakiin on tarpeen lisätä §, missä todetaan kaupunkiseutujen rooli ja merkitys suorien sopimusten tai kumppanuuksien toimeenpanossa. Sopimus- ja kumppanuusaloja, missä kaupunkien aktiivinen rooli on välttämätön, on mm. ekosysteemisopimukset, MAL- sopimukset, TKI -tiekartta, sekä esim. ilmastotavoitteisiin sekä digitaaliseen muutokseen liittyvät mahdolliset sopimus- ja kumppanuusmenettelyt.

Lakiluonnoksen 1 momentin 4 kohtaan liittyvästä perustelutekstistä tulee poistaa maakunnan liiton välittävän toimielimen rooliin liitetty kustannusvastuun siirtämistä kunnille tarkoittava maininta eli oheinen tekstiosuus ”Maakunnan liiton on tehtävä vastaanottaessaan sitouduttava huolehtimaan hallinnoinnin kustannuksista ohjelman teknisen tuen lisäksi vähintään yhtä suurella osuudella omilla toimintamenoillaan”.

- **Onko maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) rooli, tehtävät ja päätöksenteko selkeästi määritelty? (17, 18 ja 19 §)**

Kaupunkien nykyistä vahvempi rooli alueen kehittäjänä tulee näkyä myös maakunnan yhteistyöryhmän asettamisessa ja kokoonpanossa.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 2

Kunnat ja kaupungit on nostettava aluekehittämispäätöksen toteuttajiksi ja toimijoiksi. Tämä tulee varmistaa aluekehittämislain jatkovalmistelussa. Suoraa vuorovaikutusta ja yhteistyötä ministeriöiden ja suurten kaupunkien välillä on lisättävä.

- **Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että luovutaan erityisohjelmista (osaamiskeskusohjelma (OSKE, vuosina 1994–2013), aluekeskusohjelma (AKO, v. 2001–2009) ja viimeisimpänä koheesio- ja**

kilpailukykyohjelma (KOKO, v. 2010–2013). Näkemyksiä ehdotuksesta tai ohjelmien tarpeesta jatkossa? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 30 §)

Erityisohjelmien poistaminen aluekehittämispäätöksestä on järkevää, koska ohjelmia ei ole enää toteutettu. Aluekehittämispäätöksen sisältöön tulee kirjata pysyviksi toimenpiteiksi MAL-sopimukset ja innovaatioekosysteemisopimukset koko ohjelmakauden mittaisina kehysohjelmina. Näin sopimukset ovat jatkuvia, eikä toteutukseen tule katkoksia niin kuin MAL-sopimuksissa on käynyt kahdella viime sopimuskierroksella.

- **Onko maakuntaohjelman asemasta säädetty riittävästi? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 34 §)**

Aluekehittämisessä pitää lisätä ministeriöiden suoraa vuoropuhelua suurten kaupunkien kanssa ja luoda prosessi säännöllisten kehittämiskeskustelujen käymiselle myös suoraan suurimpien kaupunkien kanssa. Tämä menettely tulee kirjata aluekehittämispäätökseen. Näihin keskusteluihin kytkeytyvät hyvin mm. valtion ja suurten kaupunkien väliset ekosysteemisopimukset.

Valtion ja kaupunkien/kaupunkiseutujen sopimusten sisällöt on huomioitava maakunnallisissa kehittämisasiakirjoissa sellaisenaan. Nämä sisällöt tulee olla keskeisessä osassa myös maakunnallista kehittämistä koskeissa neuvotteluissa.

Aluekehittämispäätöksen valmistelussa tulee olla mukana suoraan myös suuret kaupungit.

- **Näkemyksiä ehdotuksesta luopua maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmasta? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 33 §)**

Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmasta voidaan luopua, kunhan varmistetaan, että rakennerahastotoiminta pysyy alue- ja kaupunkilähtöisenä. Toimintaympäristö muuttuu yhä nopeammin ja tarvitaan joustavampia toimintamalleja sekä jatkuvaa vuoropuhelua erityisesti valtion ja suurten kaupunkien kanssa.

Aluekehittämisessä pitää lisätä ministeriöiden suoraa vuoropuhelua suurten kaupunkien kanssa ja luoda prosessi säännöllisten kehittämiskeskustelujen käymiselle myös suoraan suurimpien kaupunkien kanssa. Näihin keskusteluihin kytkeytyvät mm. valtion ja suurten kaupunkien väliset ekosysteemisopimukset ja muut sopimukset sekä kumppanuudet.

Valtion ja kaupunkien/kaupunkiseutujen sopimusten sisällöt on huomioitava maakunnallisissa kehittämisasiakirjoissa sellaisenaan. Nämä sisällöt tulee olla keskeisessä osassa myös maakunnallista kehittämistä koskevissa neuvotteluissa

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 3

Uutena aluekehittämisen toimintamallina ehdotetaan valtion ja maakuntien välisen säännöllisen vuorovaikutuksen menettelyn, aluekehittämis-keskustelujen, käyttöönottamista. Aluekehittämiskeskustelujen käyttöönotto valtion ja maakuntien välillä nähdään hyvänä toimenpiteenä. Kaupunkien vahva osallisuus tulee varmistaa aluekehittämiskeskusteluissa sekä lisätä aluekehittämisessä ministeriöiden suoraa vuoropuhelua suurten kaupunkien kanssa. Lisäksi on luotava prosessi säännöllisten kehittämis-keskustelujen käymiselle myös suoraan suurimpien kaupunkien kanssa. Tämä menettely on kirjattava aluekehittämispäätökseen. Näihin keskusteluihin kytkeytyvät mm. valtion ja suurten kaupunkien väliset ekosysteemisopimukset ja muut sopimukset sekä kumppanuudet.

Valtion ja kaupunkien/kaupunkiseutujen sopimusten sisällöt on huomioitava maakunnallisissa kehittämisasiakirjoissa sellaisenaan. Sopimusten sisällöt tulee huomioida myös maakunnallista kehittämistä koskevissa neuvotteluissa.

Kumppanuussopimuksen ja ohjelman on sisällettävä yleisasetuksen 8 ja 17 artikloissa esitetyt asiat (25§). Lisäksi niitä laadittaessa on otettava huomioon aluekehittämispäätöksessä esitetyt linjaukset. Ohjelmaan sisältyvien valtakunnallisten teemojen valmistelusta vastaavat asianomaiset ministeriöt työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Näissä on tärkeää suora vuorovaikutus myös kaupunkien kanssa, jotta valtakunnalliset teemat vastaavat erilaisten kaupunkien tarpeisiin.

Kestävä kaupunkikehittäminen:

Kestävän kaupunkikehittämisen ohjelma, mukaan lukien ekosysteemisopimukset, tulee valmistella ja toteuttaa kaupunkilähtöisesti pohjautuen niiden elinkeino- ja innovaatio-

poliittisille tavoitteille sekä yrityssektorin tarpeille. Ekosysteemisopimuksille on varmistettava riittävä rahoitus, ja niitä tulisi rahoittaa myös muualta kuin kestävän kaupunkikehittämisen ohjelmasta.

Laissa annetaan mahdollisuus valtioneuvoston asetuksella säätää tarkemmin kestävän kaupunkikehittämisen suunnitelmasta, (ekosysteemi- sopimus) sisällöstä, toiminnassa noudatettavasta menettelystä sekä toiminnasta vastaavasta tahosta. On tärkeää, että kaupungeja kuullaan riittävästi ennen kuin kestävää kaupunkikehittämistä säädetään edellä kuvatulla tavalla tarkemmin. Lisäksi on erityisen tärkeää, että ei rakenneta liian raskasta hallintomallia kaupunkeihin tai kansalliselle tasolle kestävää kaupunkikehittämistä koskevien yhdennettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi tai toiminnan ohjaamiseksi. Lisäksi hallinnon eri tasojen (kansallinen ja

kaupunkitaso) tulee keskustella riittävästi keskenään. Kaupunkien tulee voida päättää itse kaupunkeihin asetettavien johtoryhmien kokoonpanosta ja toimintamallista.

Ekosysteemisopimuksen valtion kanssa solmineiden kaupunkien tulee itse voida päättää perustavatko, ne oman johtoryhmänsä vai esimerkiksi yhteisen johtoryhmän valitsemiensa kaupunkien kanssa. Kaupungit päättävät itse johtoryhmien kokoonpanosta ja toimintatavoista, toisin sanoen siitä, miten hankkeiden tarkoituksenmukaisuusharkinta ja aluekehitysrahaston hankkeiden priorisointi seurantakomitean määrittelemien valintakriteerien perusteella sekä

kaupunkien ekosysteemisopimusten sisältöihin pohjautuen käytännössä toteutetaan.

- **Ovatko eri viranomaistahot ja yhteistyöohjelmien hallinnointi määritelty selkeästi?**

Rajat ylittävän yhteistyön osa-alueeseen on sisällyttävä yhteistyö maa- ja merirajoilla. Kansainvälinen rajat ylittävä ja alueiden välinen yhteistyö tuo lisäarvoa myös aluekehittämispäätöksen toimeenpanoon. Yliopistokaupunkiseudut ovat aktiivisia toimijoita rajat ylittävässä ja alueiden välisessä yhteistyössä. Ohjelman laatimisen ja toimeenpanon prosessissa on otettava huomioon monitasohallinnon ja kumppanuuden periaatteet ja vahvistettava paikkalähtöisiä lähestymistapoja.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 4

-

- **Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että luovutaan äkillisten rakennemuutosalueiden nimeämisestä. Näkemyksiä luopua äkillisten rakennemuutosalueiden nimeämisestä? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 47 §:n 2 mom.)**

Äkillisen rakennemuutoksen ja isojen työpaikkamenetysten kohteina ovat käytännössä aina kaupungit. Äkillisten rakennemuutosalueiden nimeämisestä voidaan luopua, mikä alueiden ja erityisesti kaupunkien tarpeet ja tarvittavat resurssit huomioidaan aluekehittämiskeskusteluissa maakuntien ja suurten kaupunkien kanssa. Tärkeää siirtyä enemmän ennakoivan ja positiivisen rakennemuutosalueiden toteuttamiseen, mikä edellyttäisi, että kaupungeilla on selkeä oma rooli aluekehityslaissa kuten tässä lausunnossa on kuvattu.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 5

-

III Lakiluonnos alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (Rahoituslaki)

- **Ovatko lain tarkoitus ja soveltamisalat selkeät? (1 ja 2 §)**

Kansallisilla päätöksillä on mahdollistettava EAKR- ja ESR+ -rahojen käyttö pääomarahastoihin. EU sallii asian jo nyt. Yritysten osallistuminen hankkeisiin ja innovaatiotoimintaan on mahdollistettava hallinnollisesti helposti ja kevyesti. Näin pystytään vastaamaan myös koronan aiheuttamiin negatiivisiin vaikutuksiin yrityksissä.

Rahoituslain pitää mahdollistaa:

- rahastojen pääomittaminen rakennerahastoista
- yritysten osallistumisen innovaatiotoimintaan ei pidä olla de -minimis tuen piirissä.

- **Onko viranomaisten toimivalta määritelty selkeästi?**

-

- **Onko toimivallasta välittävänä toimielimenä säädetty riittävästi?**

Yritykset tulee huomioida erillisissä asetuksissa. Yritysten kasvun ja kansainvälistyminen tulee olla kantava periaate aluekehittämislaisissa.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 1

Kansallisilla päätöksillä on mahdollistettava EAKR- ja ESR+ -rahojen käyttö pääomarahastoihin. EU sallii asian jo nyt. Yritysten osallistuminen hankkeisiin ja innovaatiotoimintaan on mahdollistettava hallinnollisesti helposti ja kevyesti. Näin pystyttäisiin vastaamaan myös koronan aiheuttamiin negatiivisiin vaikutuksiin yrityksissä.

Rahoituslain pitää mahdollistaa:

- rahastojen pääomittaminen rakennerahastoista
- yritysten osallistumisen innovaatiotoimintaan ei pidä olla de -minimis tuen piirissä.

Yritysten kasvun ja kansainvälistyminen tulee olla kantava periaate aluekehittämislaisissa.

Kestävä kaupunkikehittäminen:

Kestävän kaupunkikehittämisen ohjelma, mukaan lukien ekosysteemisopimukset, tulee valmistella ja toteuttaa kaupunkilähtöisesti pohjautuen niiden elinkeino- ja innovaatio-

poliittisille tavoitteille sekä yrityssektorin tarpeille. Ekosysteemisopimuksille on varmistettava riittävä rahoitus, ja niitä tulisi rahoittaa myös muualta kuin kestävän kaupunkikehittämisen ohjelmasta.

Laissa annetaan mahdollisuus valtioneuvoston asetuksella säätää tarkemmin kestävän kaupunkikehittämisen suunnitelmasta, (ekosysteemi- sopimus) sisällöstä, toiminnassa noudatettavasta menettelystä sekä toiminnasta vastaavasta tahosta. On tärkeää, että kaupunkia kuullaan riittävästi ennen kuin kestävästä kaupunkikehittämisestä säädetään edellä kuvatulla tavalla tarkemmin. Lisäksi on erityisen tärkeää, että ei rakenneta liian raskasta hallintomallia kaupunkeihin tai kansalliselle tasolle kestävästä kaupunkikehittämisestä koskevien yhdennettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi tai toiminnan ohjaamiseksi. Lisäksi hallinnon eri tasojen (kansallinen ja kaupunkitaso) tulee keskustella riittävästi keskenään. Kaupunkien tulee voida päättää itse kaupunkeihin asetettavien johtoryhmien kokoonpanosta ja toimintamallista.

Ekosysteemisopimuksen valtion kanssa solmineiden kaupunkien tulee itse voida päättää perustavatko, ne oman johtoryhmänsä vai esimerkiksi yhteisen johtoryhmän valitsemiensa kaupunkien kanssa. Kaupungit päättävät itse johtoryhmien kokoonpanosta ja toimintatavoista, toisin sanoen siitä, miten hankkeiden tarkoituksenmukaisuusharkinta ja aluekehitysrahaston hankkeiden priorisointi seurantakomitean määrittelemien valintakriteerien perusteella sekä

kaupunkien ekosysteemisopimusten sisältöihin pohjautuen käytännössä toteutetaan.

- **Onko tukimenettelystä säädetty selkeästi ja riittävällä tasolla?**

Kansallisilla päätöksillä on mahdollistettava EAKR- ja ESR+ -rahojen käyttö pääomarahastoihin. EU sallii asian jo nyt. Yritysten osallistuminen hankkeisiin ja innovaatiotoimintaan on mahdollistettava hallinnollisesti helposti ja kevyesti. Näin pystyttäisiin vastaamaan myös koronan aiheuttamiin negatiivisiin vaikutuksiin yrityksissä.

Rahoituslain pitää mahdollistaa:

- rahastojen pääomittaminen rakennerahastoista
- yritysten osallistumisen innovaatiotoimintaan ei pidä olla de -minimis tuen piirissä.

Yritysten kasvun ja kansainvälistyminen tulee olla kantava periaate aluekehittämislaissa.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 2

Yritysten kasvun ja kansainvälistyminen tulee olla kantava periaate aluekehittämislaissa.

Kommentteja ja näkemyksiä lukuun 3

Hallinnon ja hallinnollisen taakan keventäminen nähdään kannatettavana:

- o Tarkastusten määrän vähentäminen ja yhden tarkastuksen periaatteen laajentaminen
- o Jäsenvaltiolle kohdistettava mahdollisuus uuteen kevennettyyn menojen tarkastuksiin

Lisäksi on kannatettavaa hankehallinnon selkeyttäminen, kuten esim. tukipäätösten muuttamista koskevien säännösten selkeyttäminen ja muutosten tekemisen helpottaminen. Esimerkiksi hankesuunnitelmat tulee voida tehdä nykyistä kevyemmin ja selkeämmällä ohjeistuksella. ESR+:ssa henkilötietojen seurannan muuttaminen tilastopohjaiseksi on hyvä asia.

- **Onko erillinen luku kansallisen vastinrahoituksen erityissäännöksistä tarpeellinen?**

Erillinen luku nähdään tarpeelliseksi.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 4

-

- **Onko eri viranomaisten tarkastusoikeudet määritelty selkeästi?**

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 5

Rajat ylittävän yhteistyön osa-alueeseen on sisällyttävä yhteistyö maa- ja merirajoilla. Kansainvälinen rajat ylittävä ja alueiden välinen yhteistyö tuo lisäarvoa myös aluekehittämispäätöksen toimeenpanoon. Yliopistokaupunkiseudut ovat aktiivisia toimijoita rajat ylittävässä ja alueiden välisessä yhteistyössä. Ohjelman laatimisen ja toimeenpanon prosessissa on otettava huomioon monitasohallinnon ja kumppanuuden periaatteet ja vahvistettava paikkalähtöisiä lähestymistapoja.

Kommentteja ja näkemyksiä lukuun 6

IV Mitä muuta haluatte sanoa alueiden kehittämistä ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanoa ja hankkeiden rahoittamista koskevan lainsäädännön uudistamisesta?

Kommentit ja näkemykset

Kaupungit on nostettava aluekehittämisen toteuttajaksi ja toimijoiksi.

Kunnat ja kaupungit on nostettava aluekehittämispäätöksen toteuttajiksi ja toimijoiksi. Tämä tulee varmistaa aluekehittämislain jatkovalmistelussa.

Suoraa vuorovaikutusta ja yhteistyötä ministeriöiden ja suurten kaupunkien välillä on lisättävä:

- Aluekehittämisen tavoitteisiin on lisättä kestävä kasvu ja uusien työpaikkojen luominen sekä digitalisaatiokehityksen ja ilmastomuutoksen huomioiminen. Nämä lisäykset aluekehittämisen tavoitteisiin tukevat myös alueiden uudistumisen neuvottelukunnan perustamista juuri työ- ja elinkeinoministeriöön.
- Alue- ja rakennepoliitiikan neuvottelukunnan kokoonpanossa tulee olla merkittävä ja alueellisesti tasapainoinen maakuntien keskuskaupunkien edustus.
- Erityisohjelmien poistaminen aluekehittämispäätöksestä on järkevää, koska ohjelmia ei ole enää toteutettu. Aluekehittämispäätöksen sisältöön tulee kirjata pysyviksi toimenpiteiksi MAL-sopimukset ja innovaatioekosysteemisopimukset. Näin sopimukset ovat jatkuvia eikä toteutukseen tule katkoksia.
- Myös nykyistä yleisempi säätäminen pitkän aikavälin strategisista linjauksista ja maakuntaohjelmista sekä maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelmien laadinnasta luopuminen ovat kannatettavia asioita.
- Uutena aluekehittämisen toimintamallina ehdotetaan valtion ja maakuntien välisen säännöllisen vuorovaikutuksen menettelyn, aluekehittämiskeskustelujen, käyttöönottamista. Aluekehittämiskeskustelujen käyttöönotto valtion ja maakuntien välillä nähdään hyvänä toimenpiteenä. Aluekehittämisessä pitää lisätä ministeriöiden suoraa vuoropuhelua suurten kaupunkien kanssa ja luoda prosessi säännöllisten kehittämiskeskustelujen käymiselle myös suoraan suurimpien kaupunkien kanssa sekä kirjata menettely aluekehittämispäätökseen. Näihin keskusteluihin kytkeytyvät mm. valtion ja suurten kaupunkien väliset ekosysteemisopimukset ja muut sopimukset sekä kumppanuudet.
- Yritysten kasvun ja kansainvälistyminen tulee olla kantava periaate aluekehittämislaisissa.

Lain voimaantuloon liittyen kysymys: Voidaanko olemassa olevaa lakia kumota ennen kuin vanhan kauden hankkeet ovat loppuneet? Lain soveltamiseen liittyvän ongelman huomioiminen uuden lain voimaantulossa.

Krüger Claes
Oulun kaupunki